

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. birželio 12 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Egidijos Tamošiūnienės ir Jūratės Varanaukaitės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovų S. B. ir I. B. kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 20 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovų S. B. ir I. B. patikslintą ieškinį atsakovei N. V., trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, D. B., dėl išlaidų netinkamos kokybės parduoto daikto trūkumams ištaisyti atlyginimo priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių absoliutų teismo sprendimo negaliojimo pagrindą dėl to, kad teismo sprendimas yra be motyvų, taip pat apeliacinės instancijos teismo teisę grąžinti bylą nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui, jeigu neatskleista bylos esmė, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovai S. B. ir I. B. pradiniam ieškinyje prašė priteisti iš atsakovės N. V. 25 488,71 Eur būsimų išlaidų netinkamos kokybės parduoto daikto trūkumams ištaisyti atlyginimo, 5 proc. dydžio metines palūkanas už ieškinio sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovai nurodė, kad pagal 2020 m. kovo 4 d. sudarytą Pirkimo–pardavimo ir naudojimosi nekilnojamoju daiktu tvarkos nustatymo sutartį (toliau – Sutartis) ieškovai bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise iš atsakovės nusipirko patalpą – butą, esantį (*duomenys neskelbtini*), unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*), kurio baigtumas 85 proc., (toliau – Butas) ir 559/932 dalis žemės sklypo, esančio (*duomenys neskelbtini*), unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*). Butas ieškovams buvo parduotas su paslėptais trūkumais, šiemis ištaisyti reikalinga 25 488,71 Eur suma. Tai patvirtina atestuoto specialisto Artūro Kriščiūno parengti 2020 m. birželio 9 d. ir 2020 m. spalio 6 d. namo apžiūros aktai bei 2020 m. birželio 22 d. ir 2020 m. spalio 12 d. defektų šalinimo lokalinės sąmatos.
4. Vilniaus regiono apylinkės teismas 2021 m. lapkričio 9 d. sprendimu ieškinį atmetė kaip neįrodytą. Teismas nustatė, kad ieškovai nusipirko Butą žinodami, jog šio statinio baigtumas yra 85 proc. Ieškovai nepateikė įrodymų, kad Butas negalima gyventi. Sutarties 5.10 ir 5.11 papunkčiuose ieškovai patvirtino, jog turėjo galimybę ir apžiūrėjo turtą iki Sutarties pasirašymo, taip pat patvirtino, kad turtas atitinka jų kaip pirkėjų keliamus reikalavimus ir mokamą kainą už perkamą turtą, jokių turto būklės ar kokybės trūkumų pirkėjai nepastebėjo, jokių pretenzijų neturi. Teismas pažymėjo, kad ieškovai neįrodinėjo, jog Butas pastatytas nukrypstant nuo projekto.
5. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal ieškovų apeliacinį skundą, 2021 m. lapkričio 9 d. nutartimi panaikino Vilniaus regiono apylinkės teismo 2021 m. lapkričio 9 d. sprendimą ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.
6. Teisėjų kolegija nurodė, kad per teismo posėdį kilus ginčui dėl darbų kokybės ir apimties, iškėlus klausimą dėl darbų atitikties statybos projektiniams sprendiniams, teismas nepasiūlė atsakovei pateikti projektinės dokumentacijos, kuri ir turėjo būti kriterijumi, įvertinant, ar darbai atlikti pagal projektą. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėjamoje byloje norint ištirti, ar statinys turi trūkumų, reikėjo vertinti, ar 85 proc. pastato yra pastatyta įgyvendinant projektinius sprendinius be rangos darbų broko (pvz., jei projekte nurodytas lubų apšiltinimas mineralinės vatos plokštėmis, tai būtina nustatyti, ar šis projektinis sprendinys įgyvendintas ne tik sumontuojant medžiagas, nurodytas projekte, bet ir įvertinant darbų įvykdymo kokybę, jei pirkėjai įsigijo Butą jau su įrengtomis lubomis). Taigi pastatyti 85 proc. iš visos pastato konstrukcijos ir įrengtos inžinerinės sistemos turi atitikti pastato statybos projektą tiek pagal medžiagų, tiek ir darbo kokybę.
7. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad skundžiamo sprendimo turinys suponuoja, jog nebuvo visapusiškai ir objektyviai ištirtos bylos išnagrinėjimo rezultatui teisiškai reikšmingos aplinkybės. Ginčą nagrinėjęs pirmosios instancijos teismas išsamiai netyrė ir nepasisakė dėl faktinių aplinkybių, susijusių su prašomos priteisti defektų šalinimo kainos prigintimi, bei reikalavimo ją priteisti (ne)pagrįstumo. Vertindamas bylą pareikštą reikalavimą teismas visiškai nepasisakė dėl aplinkybių, susijusių su šalių sutartiniais santykiais, t. y. kokie 85 proc. baigtumo Buto trūkumai buvo šalių aptarti, laikant, jog tai nebaigta statinio statyba, ar ieškovai domėjosi ir buvo informuoti apie stogo, namo cokolio, garso izoliacinės savybės ir pan. Byloje nebuvo įvertinti pagal atskiras pozicijas 2020 m. birželio 9 d. ir 2020 m. spalio 6 d. namo apžiūros aktuose nustatyti trūkumai, pasisakant, kurie ir kodėl trūkumai, vertinant pagal statinio projektinius sprendinius, nelaikomi paslėptais.
8. Bylą nagrinėjant iš naujo pirmosios instancijos teisme, ieškovai patikslino ieškinį ir prašė priteisti iš atsakovės N. V. 43 987,26 Eur išlaidų

netinkamos kokybės parduoto daikto trūkumams ištaisyti atlyginimo, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Ieškovai nurodė, kad specialisto A. Kriščiūno parengta 2022 m. balandžio 25 d. Gyvenamojo namo defektų įvertinimo statybos specialisto konsultacinė išvada ir 2022 m. balandžio 25 d. defektų šalinimo lokalinė sąmata patvirtina daugiau nupirkto objekto trūkumų.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

9. Vilniaus regiono apylinkės teismas 2022 m. rugpjūčio 11 d. sprendimu ieškinį patenkino iš dalies – priteisė ieškovams iš atsakovės 40 793,91 Eur nuostolių ir 5365,67 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
10. Teismas, vadovaudamasis specialisto A. Kriščiūno 2020 m. birželio 9 d. ir 2020 m. spalio 6 d. namo apžiūros aktų išvadomis, 2022 m. balandžio 25 d. Gyvenamojo namo defektų įvertinimo statybos specialisto konsultacinė išvada, byloje pateiktomis nuotraukomis ir statybos techninių reglamentų STR 2.04.01:2018 „Pastatų ativaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. D1-186, bei STR 2.01.01(3):1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Higiena, sveikata, aplinkos apsauga“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 420, reikalavimais, konstatavo šiuos Buto defektus: stogo konstrukcijos, stogo apšiltinimo, vėdinimo sistemos, cokolio šiltinimo, elektros instaliacijos netinkamas įrengimas, sienų įtrūkimai dėl tinklėlių nearmuotų vidinių kampų, nehermetizuotas plytelių viršus, netinkamai sumontuotas gipso kartonas, netinkamai sutvirtintos pertvaros, netinkamai įrengta garso izoliacija, netinkamai sumontuoti langai, įskilęs buitinio nuotakyno vamzdis, netinkamai įrengtas grindų šiltinimas, nesusandarintas plyšys tarp cokolio šiltinimo ir namo sienos šiltinimo, netinkamai apšiltintas mūrtasis, paliktas tarpas tarp horizontalaus lubų šiltinimo ir frontono šiltinimo, įdubusi trinkelė danga dėl netinkamai įrengto pagrindo po trinkelėmis.
11. Teismas sutiko su atsakovės pozicija, kad specialisto 2020 m. birželio 9 d. namo apžiūros akte nurodytas trūkumas dėl netinkamo kamino įrengimo grindžiamas prielaidomis, todėl nėra pagrindo konstatuoti, jog kaminas įrengtas su defektais.
12. Teismas pažymėjo, kad atsakovė iš esmės nevykdė savo įrodinėjimo pareigos, nustatytos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 178 straipsnyje, ir savo iniciatyva nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų, kad ji (atsakovė) pardavė Sutarties ir įstatymo reikalavimus atitinkantį nekilnojamojo turto objektą, o savo atsikirtimus iš esmės grindė vien tuo, kad ji Sutartimi pardavė 85 proc. baigtumo Butą, todėl nustatyti trūkumai ir defektai, jos nuomone, patenka į tuos nebaigto statyti Buto 15 proc., kuriuos privalo atlikti patys pirkėjai – ieškovai. Tačiau atsakovė nepateikė įrodymų, kad ieškovų pateiktais įrodymais nustatyti trūkumai (defektai) yra būtent tie darbai, kuriuos privalėjo atlikti patys ieškovai. Sutartyje nėra nurodyta, kokie statybos darbai jau atlikti parduodamame nekilnojamojo turto objekte ir kokius darbus pirkėjai turi atlikti patys, kad Butas būtų užbaigtas 100 proc. Teismas nurodė, kad vien pažyma apie statinio statybą be esminių nukrypimų nuo projekto neįrodo, jog Butas neturėjo paslėptų defektų, nes Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnas, išduodamas tokio pobūdžio pažymą, iš esmės nevertina atliktų darbų kokybės.
13. Spręsdamas dėl nustatytų trūkumų akivaizdumo, teismas nurodė, kad pastebėti netinkamą stogo dangos paklotą, netinkamą apšiltinimą, stogo konstrukcijų deformacijas, neišardžius stogo dalies, neįmanoma. Plytelių viršaus nehermetizavimas ir įtrūkimai sienoje, teismo vertinimu, yra akivaizdžiai pastebimi trūkumai. Teismas pažymėjo, kad ne specialistui apžiūrint Butą pastebėti tokius trūkumus kaip netinkamai sumontuotą gipso kartoną, garso izoliaciją nebuvimą, nepakankamus karkaso sutvirtinimus, netinkamą elektros instaliaciją neįmanoma. Tokiems defektams pastebėti reikia ardyti namo dalis ir nuodugniai apžiūrėti esamus trūkumus. Spręsdamas klausimą, ar ieškovai, apžiūrėdami Butą, galėjo pastebėti, kad langai yra išlenkti 4–5 mm, vadovaudamasis protingumo kriterijumi, teismas pažymėjo, kad nors toks trūkumas ir yra iš esmės nepaslėptas, t. y. langai yra atvirai matomi, tačiau eilinis žmogus (ne specialistas) negali pastebėti tokio mažo lango išlenkimo skirtumo nesinaudodamas specialiais prietaisais, kuriais tokius neatitiktumus galima pamatuoti. Teismas taip pat pažymėjo, kad ieškovai negalėjo pamatyti ir netinkamo grindų apšiltinimo, nes toks defektas pastebėtas tik ištraukus netinkamai sumontuotą vamzdį. Teismo vertinimu, apžiūrint Butą ne žiemos metu grindų netinkamo šildymo pastebėti ieškovai negalėjo. Buto cokolio, sienos sandūros bei cokolio apačios, mūrtasio, lubų bei frontono neapšiltinimo ieškovai taip pat negalėjo pastebėti. Teismas pažymėjo, kad įdubusias trinkeles galima pastebėti vizualiai, todėl šis trūkumas nelaikytinas paslėptu. Teismas konstatavo, kad nustatyti defektai, išskyrus plytelių hermetizavimą, sienų įtrūkimus ir nelygų trinkelėlių išklojimą, vertinimi kaip paslėpti trūkumai, kurių ieškovai Buto apžiūros metu negalėjo pastebėti. Atsakovė neįrodė aplinkybių, kurios paneigtų jos kaip pardavėjos atsakomybę dėl netinkamos kokybės Buto pardavimo dėl minėtų defektų.
14. Spręsdamas dėl priteistinos kompensacijos dydžio, teismas nustatė, kad pagal ieškovų pateiktą sąmatą bendras išlaidų dydis yra 43 987,26 Eur. Ieškovai šiuo visu išlaidų realiai dar nėra patvė, nes kai kuriuos trūkumų šalinimo darbus atliko ūkio būdu savo įeigomis ir realiomis išlaidoms pagrįsti pateikė patirtu išlaidų suvestinę, prekių perdavimo–priėmimo dokumentus, mokėjimo bei pinigų priėmimo kvitus, kurių bendra suma 2791,96 Eur. Teismas nurodė, kad ši suma įskačiuotina į prašomą priteisti visą 43 987,26 Eur dydžio sumą.
15. Teismas pažymėjo, kad atsakovė, ginčydama ieškovų prašomą priteisti išlaidų dydį, tik teigė, jog tokia suma yra neteisinga ir neprotinga, nes ieškovai už Butą sumokėjo 93 000 Eur, tačiau nevykdė pareigos pateikti įrodymus, kurie patvirtintų kitokių trūkumų šalinimo išlaidų dydį. Teismas konstatavo, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.334 straipsnio 1 dalies 3 punktas suteikia ieškovams teisę šiuo atveju reikalauti ir būsimų išlaidų atlyginimo. Ieškovai įsigijo Butą su paslėptais trūkumais, trūkumams nustatyti turėjo papildomų išlaidų, įsigytas Butas ieškovams reikalingas nuolatiniam gyvenimui, būstas įgytas už kredito lėšas ir turi būti mokamos palūkanos, todėl, anot teismo, akivaizdu, kad ieškovai turi ribotas galimybes gauti papildomai lėšų, būtinų Buto trūkumams pašalinti, nors būtent atsakovė yra atsakinga už jų pašalinimą. Kadangi, vadovaujantis CK 6.249 straipsnio 3 dalimi, būsimos žalos dydžiui keliamas realaus tikėtino kriterijus, teismas pripažino, jog ieškovų pateiktos 2022 m. balandžio 25 d. ir 2020 m. spalio 12 d. lokalinės sąmatos pakankamai pagrindžia lėšų Buto trūkumams pašalinti būtinybę ir jų dydį, išskyrus tas išlaidas, kurios reikalingos defektams, kurie perkant Butą buvo akivaizdūs, ar sąmatose nurodytiems trūkumams, kurių teismas nepripažino kaip defektų, pašalinti. Teismas nurodė, kad atsizvelgtina ir į tai, jog pati atsakovė, būdama atsakinga už ieškovams parduoto Buto kokybę, nedėjo jokių pastangų įrodyti kitokią žalos dydį, nesiėmė jokių veiksmų jiems pašalinti. Todėl ieškinyje tenkinamas iš dalies, žalos dydį nustatant remiantis perskačiuotomis lokalinėmis sąmatomis, atitinkančiomis nustatytą akivaizdžių defektų pataisymo kainas bei kamino šiltinimą, kuris defektu nepripažintinas, ir ieškovams priteisiant iš atsakovės 40 793,91 Eur dydžio nuostolių atlyginimo paslėptiems defektams pašalinti.
16. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovės N. V. apeliacinį skundą, 2022 m. gruodžio 20 d. nutartimi panaikino Vilniaus regiono apylinkės teismo 2022 m. rugpjūčio 11 d. sprendimą ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.
17. Teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nenurodė jokių motyvų, kuriais pagrįstą priteistą žalą atlyginimo dydį. Pirmosios instancijos teismas iš visos prašomos priteisti 43 987,26 Eur sumos atėmė 3193,35 Eur sumą ir priteisė 40 793,91 Eur, tačiau iš teismo sprendimo visišškai nėra aiškus tokios sumos apskaičiavimo būdas. Pirmosios instancijos teismas išsamiai nesiaiškino ir netyrė, už kokius konkrečius trūkumus kokią konkrečią pinigų sumą prašoma priteisti ir ar ji yra pagrįsta. Taip pat teisėjų kolegija nurodė, kad nagrinėjant bylą turi būti vertinama, ar kiekvienas iš ieškovų nurodomų trūkumų jiems buvo žinomas arba buvo toks akivaizdus, kad kiekvienas atidus pirkėjas jį būtų pastebėjęs be jokio specialaus tyrimo. Teismas, nustatęs, jog konkretus ieškovų nurodomas Buto defektas gali būti laikomas paslėptu trūkumu, turi įvertinti, ar toks reikalavimas yra įvertintas konkrečia pinigų suma, pagrįsta rašytiniais įrodymais.
18. Pasak teisėjų kolegijos, nurodytų aplinkybių nustatymas apeliacinės instancijos teisme reikštų bylos išnagrinėjimą visa apimtimi, o tai neatitiktų apeliacijos tikslų, apribotų šalių teisę į apeliaciją. Iš byloje esančių duomenų nėra aišku, iš kokių konkrečių sumų susideda ieškovų

prašomas priteisti žalos atlyginimas, pirmosios instancijos teismas šių aplinkybių nenustatė, byloje nesant tokių duomenų, žalos dydžio ir jo pagrįstumo negali nustatyti ir apeliacinės instancijos teismas. Pirmosios instancijos teismo sprendime nėra motyvuota ar pagrįsta, kaip teismas apskaičiavo priteistino žalos atlyginimo dydį, todėl toks teismo sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu, dėl to turi būti panaikintas dėl absoliutaus sprendimo negaliojimo pagrindo (CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktas).

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

19. Kasaciniu skundu ieškovai prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gruodžio 20 d. nutartį ir perduoti bylą apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 19.1. Pirmosios instancijos teismas, vadovaudamasis Vilniaus apygardos teismo 2022 m. balandžio 5 d. nutartimi, ne kartą siūlė pateikti papildomus įrodymus, tačiau atsakovė nepateikė Buto projektinės dokumentacijos, taip pat kitų įrodymų, kurie paneigtų ieškovo pateiktas specialistų išvadas. Atsakovės pasyvumas nėra pagrindas konstatuoti, kad bylos esmė liko neatskleista ir dėl to bylą reikia grąžinti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai, t. y. pernelyg plačiai, taikė CPK 327 straipsnio 1 dalies 2 punktą.
- 19.2. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nenurodė jokių motyvų, kuriais pagrįstą priteistą žalos atlyginimo dydį. Pirmosios instancijos teismas sprendime nurodė, kad ieškovo nuostolių faktą ir dydį patvirtina specialisto A. Kriščiūno apžiūros aktai ir konsultacinė išvada bei lokalinės sąmatos. Apeliacinės instancijos teismas taip pat nepagrįstai konstatavo, kad nagrinėjant bylą turi būti vertinama, ar kiekvienas iš ieškovo nurodomų trūkumų jiems buvo žinomas arba buvo toks akivaizdus, kad kiekvienas atidus pirkėjas jį būtų pastebėjęs be jokio specialaus tyrimo. Pirmosios instancijos teismas sprendime išsamiai motyvavo, kokius trūkumus ieškovai galėjo pastebėti ir kokie trūkumai buvo paslėpti.
- 19.3. Apeliacinės instancijos teismas, nagrinėdamas bylą, pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą (CPK 176, 177, 178, 185 straipsniai), taip pat pažeidė CPK 327 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktus, 2 dalį, 329 straipsnio 2 dalies 7 punktą, 331 straipsnio 4 dalies 2 ir 3 punktus, nes nepateikė argumentų, dėl kurių nusprendė grąžinti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Konstatuodamas, kad neatskleista bylos esmė, teismas turi nurodyti, kokie svarbiausi teisiniai ar faktiniai klausimai yra nagrinėjamos bylos esmė, ir motyvuoti, kad šių aplinkybių nustatymas negalimas apeliacinės instancijos teisme dėl to, jog reikia surinkti didelės apimties naujų įrodymų. Neišsamus ar nepakankamas bylos aplinkybių tyrimas pirmosios instancijos teisme gali būti vertinamas kaip proceso pažeidimas, sudarantis pagrindą panaikinti ar pakeisti teismo sprendimą, bet jis nėra pakankamas perduoti ginčą nagrinėti pirmosios instancijos teismui, jeigu tai įmanoma padaryti apeliacinės instancijos teisme. Nurodyti proceso teisės normų pažeidimai turėjo esminę reikšmę apeliacinės instancijos teismui priimant nutartį.
- 19.4. Apeliacinės instancijos teismo nutartimi nukrypta nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, kuria buvo suformuota reikšminga teisės taikymo ir aiškinimo taisyklė, jog sprendžiant, ar yra CPK 327 straipsnio 1 dalies 2 punkto taikymo sąlygos, turi būti atsižvelgiama į neiširtų aplinkybių apimtį ir pobūdį, įrodymų gavimo galimybes. Jeigu dėl tirtinų aplinkybių ir reikalautinų įrodymų apimties ir pobūdžio būtų pagrindas padaryti išvadą, kad byla apeliacinės instancijos teisme turėtų būti nagrinėjama beveik visa apimtimi naujais aspektais, tai reikštų, jog būtų pagrindas konstatuoti bylos esmės neatskleidimą pirmosios instancijos teisme kaip pagrindą perduoti bylą nagrinėti iš naujo. Bylos grąžinimas nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui yra *ultima ratio* (krašutinė priemonė) proceso teisės institutas, privalantis koreliuoti su įstatymų leidėjo tikslu užtikrinti tinkamą instancinės sistemos funkcionavimą tam, kad apeliacinės instancijos teismas ištaisytų pirmosios instancijos teismo padarytas fakto ir teisės klaidas, o byla būtų grąžinta nagrinėti iš naujo tik įstatyme nustatytais išimtiniais atvejais.
20. Atsakovė N. V. atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atmesti ieškovo kasacinį skundą; priteisti iš ieškovo atsakovės patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 20.1. Atsakovė su atsiliepimu į pradinį ieškinį pateikė Techninį darbo projektą. Ieškovai neįrodinėjo, ar yra nukrypta nuo projekto. Toks klausimas nebuvo užduotas specialistui, kurio išvados ieškovai grindė savo reikalavimus.
- 20.2. Nupirkę 85 proc. baigtumo Butą, ieškovai turėjo įrodyti, kad specialisto parengtuose aktuose, konsultacinėje išvadoje ir sąmatose nurodyti statybos darbai yra Buto trūkumų šalinimas, o ne tolesni Buto įrengimo ar energinės klasės bei kokybės gerinimo darbai. Butas šiuo metu yra įrengtas ir juo naudojamas pagal paskirtį, ieškovai Bute gyvena. Byloje nėra pateikta informacijos apie tai, kokie trūkumai ir už kiek buvo taisomi.
- 20.3. Bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, atsakovė teikė savo specialisto išvadą, tačiau ji nebuvo priimta. Prieš šios išvados surašymą apžiūrint Butą buvo matyti, kad Buto apdaila yra atlikta ir ieškovo aktuose nustatytų galimų defektų arba jų ištaisymo vertinimas yra neįmanomas, nes galimi defektai paslėpti po apdaila.
- 20.4. Apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nurodė, kad pirmosios instancijos teismas privalo išanalizuoti kiekvieną defektą ir trūkumą, nustatyti, kuris iš jų yra ieškovo įrodytas ir pagrįstas, kuris yra akivaizdžiai matomas vidutiniam pirkėjui, o kuris – paslėptas ir negalėjo būti pastebėtas perkant Butą. Ieškovai pabrėžia tik atsakovės pareigą, tačiau neįvykdė savo įrodinėjimo pareigos, siekdami pagrįsti ieškinį.
- 20.5. Nėra aišku, kodėl pirmosios instancijos teismas iš visos prašomos priteisti 43 987,26 Eur sumos atėmė tik 3193,35 Eur sumą ir priteisė net 40 793,91 Eur būsimų išlaidų atlyginimo, visiškai to nemotyvuodamas ir nepateikdamas konkrečių skaičiavimų, nors ir nurodė sprendime, kad plytelių hermetizavimas, sienų įtrūkimai, nelygus trinkelio išklojimas bei kamino šiltinimas defektais nepripažįstami. Teismas turėjo atimti šių defektų šalinimo įkainius, kurie, manytina, turėtų sudaryti didesnę dalį prašomo priteisti nuostolių atlyginimo. Taip pat turėjo būti atimti pirkėjų jau atlikti ūkio būdu darbai.
21. Kitų atsiliepimų į kasacinį skundą įstatymų nustatyta tvarka negauta.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių absoliutaus teismo sprendimo negaliojimo pagrindą, teismui nemotyvavus priimto

teismo sprendimo (CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktas), bei apeliacinės instancijos teismo teisę perduoti bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui, jeigu neatskleista bylos esmė (CPK 327 straipsnio 1 dalies 2 punktas), aiškinimo ir taikymo

22. Civilinio proceso koncentracijos ir ekonomiškumo principai (CPK 7 straipsnis) įpareigoja teismą siekti kuogreitesnio ir ekonomiškesnio bylos išnagrinėjimo bei teismo sprendimo įvykdymo, jeigu tai nekenkia bylai tinkamai išnagrinėti. Šie principai galioja visų instancijų teismuose ir proceso stadijose, be kita ko, procesinį sprendimą peržiūrint apeliacinės instancijos teisme.
23. CPK 327 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad apeliacinės instancijos teismas panaikina apskustą teismo sprendimą ir perduoda bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, jeigu: 1) nustatomi CPK 329 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti pagrindai; 2) neatskleista bylos esmė ir pagal byloje pateiktus įrodymus bylos negalima išnagrinėti iš esmės apeliacinės instancijos teisme. Proceso teisės normų pažeidimas arba netinkamas jų pritaikymas yra pagrindas sprendimui panaikinti tik tada, jeigu dėl šio pažeidimo galėjo būti neteisingai išspręsta byla; šiuo atveju byla gali būti grąžinta iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui tik tuomet, kai šių pažeidimų negali ištaisyti apeliacinės instancijos teismas (CPK 329 straipsnio 1 dalis). Pagal CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktą, absoliučiu teismo sprendimo negaliojimo pagrindu pripažįstama procesinė situacija, kai sprendimas yra be motyvų (sutrumpintų motyvų). Šios proceso teisės normos pritaikymas apeliacinės instancijos teismo procesiniame sprendime ginčijamas kasaciniu skundu.
24. CPK 270 straipsnio, reglamentuojančio reikalavimus teismo sprendimo turiniui, 4 dalyje nustatyta, kad motyvuojamojoje sprendimo dalyje glauda forma turi būti nurodoma: teismo nustatytos bylos aplinkybės; įrodymų, kuriais grindžiamos teismo išvados, vertinimas; argumentai, dėl kurių teismas atmetė kuriuos nors įrodymus; įstatymai ir kiti teisės aktai, kuriais teismas vadovavosi, bei kiti teisiniai argumentai. Taigi CPK įtvirtinta pareiga teismui motyvuoti sprendimą (nutartį).
25. Motyvuojamosios teismo sprendimo (nutarties) dalies paskirtis – pagrįsti teismo išvadą, išdėstytas rezoliucinėje teismo sprendimo (nutarties) dalyje. Teismo sprendimo motyvavimo svarbą yra pabrėžęs Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT), nurodęs, kad Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 6 straipsnio 1 dalis nacionalinius teismus įpareigoja išsamiai ištirti šalių pateiktus paaiškinimus, argumentus ir įrodymus, nedarant poveikio jų reikšmės vertinimui; teismų sprendimuose turėtų būti tinkamai nurodyti motyvai, kuriais jie yra pagrįsti; sprendimo motyvavimas yra būtinas, norint parodyti, kad bylos šalys buvo išklaustytos ir teisingumas įvykdytas atidžiai (EŽTT 2001 m. rugsėjo 27 d. sprendimas byloje *Hirvisaari prieš Suomiją*, peticijos Nr. 49684/99; 2015 m. lapkričio 24 d. sprendimas byloje *Paliutis prieš Lietuvą*, peticijos Nr. 34085/09; 2020 m. kovo 19 d. sprendimas byloje *Tamrazyan prieš Armėniją*, peticijos Nr. 42588/10).
26. EŽTT taip pat yra nurodęs, kad nors Konvencijos 6 straipsnio 1 dalis įpareigoja teismus pateikti savo sprendimų motyvus, ji negali būti suprantama kaip reikalaujanti detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje *Van de Hurk prieš Nyderlandus*, peticijos Nr. 16034/90). Tačiau iš sprendimo turi būti aišku, kad dėl pagrindinių bylos klausimų pasisakyta. Pareigos pateikti motyvus taikymo laipsnis gali varijuoti priklausomai nuo atitinkamo sprendimo pobūdžio. Klausimas, ar teismas įvykdė savo pareigą motyvuoti sprendimą, išplaukiančią iš Konvencijos 6 straipsnio, gali būti sprendžiamas tik atsizvelgiant į bylos aplinkybes (EŽTT 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas byloje *Helle prieš Suomiją*, peticijos Nr. 20772/92). EŽTT praktikoje nurodoma ir tai, kad motyvuotas sprendimas suteikia šalims apskundimo ir sprendimo peržiūrėjimo aukštesnės instancijos teisme galimybę, o žemesnės instancijos teismui nepateikiant konkrečių savo sprendimo motyvų, asmeniui atinama galimybė veiksmingai jį ginčyti (cituos sprendimas *Paliutis prieš Lietuvą*, 45 punktas).
27. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad motyvuojamoji teismo sprendimo (nutarties) dalis yra pati svarbiausia, todėl jei teismo sprendimas (nutartis) yra be motyvų (sutrumpintų motyvų), tai pripažįstama absoliučiu teismo sprendimo (nutarties) negaliojimo pagrindu (CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktas), t. y. esminiu procesiniu pažeidimu, lemiančiu besąlyginį, su galima šio pažeidimo įtaka bylos rezultatui papildomai nesietiną, priimto teismo procesinio sprendimo negaliojimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. vasario 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-26-611/2019, 26 punktas).
28. Kartu kasacinio teismo praktikoje atkreiptas dėmesys į tai, kad, pagal CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktą absoliučiu sprendimo ar nutarties negaliojimo pagrindu laikomas visiškų motyvų nebuvimas. Teismo sprendimo (nutarties) nepakankamas motyvavimas nėra jo absoliutus negaliojimo pagrindas pagal CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktą. Tuo atveju, kai teismo sprendimo (nutarties) motyvai yra neišsamūs, šis pažeidimas gali būti pripažintas esminiu pagal CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktą, jeigu sprendimo (nutarties) motyvuojamojoje dalyje neatsakyta į pagrindinius (esminius) bylos faktinius ir teisinius aspektus ir dėl to byla galėjo būti išspręsta neteisingai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. balandžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-93-684/2021, 31 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika). Tai, ar teismo priimto procesinio sprendimo motyvavimo trūkumai konkrečiu atveju lemia absoliutų sprendimo negaliojimą (išvadą, kad skundžiamas sprendimas yra be motyvų), ar turėtų būti vertinami kaip procesinis pažeidimas (nepakankamas sprendimo motyvavimas), dėl kurio esmingumo sprendina pagal galimą šio pažeidimo įtaką bylos rezultatui, vertintina atsizvelgiant į teismo pareigos pateikti sprendimo motyvus pažeidimo laipsnį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-68-403/2022, 35 punktas).
29. Kaip matyti iš pirmosios instancijos teismo sprendimo, priimto iš naujo išnagrinėjus bylą, turinio, jame nurodyta, kaip teismas kvalifikavo šalių teisinius santykius, kokiomis įstatymų nuostatomis ir teismų praktika vadovavosi, kaip įvertino šalių pateiktus konkrečius įrodymus ir argumentus, kokias nustatė byloje reikšmingas faktines aplinkybes ir kokios aplinkybės, teismo vertinimu, byloje neįrodytos. Sprendime, atsizvelgiant į Vilniaus apygardos teismo 2021 m. lapkričio 9 d. nutartįje nurodytas priežastis, dėl kurių byla grąžinta pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, atskirai pasisakyta dėl ieškovo nupirkto Buto defektų, konstatuojant, kurie iš Buto, kurio baigtumas Sutarties sudarymo momentu buvo 85 proc., trūkumų laikytini defektais (nekokybiškai atliktais darbais), kurie iš jų buvo akivaizdūs, o kurie – paslėpti. Taip pat sprendime atskirai pasisakyta dėl priteistos kompensacijos už išlaidas (nuostolius), reikalingas nustatytiems defektams, už kuriuos atsakinga pardavėja (atsakovė), ištaisyti, įskaitant ieškovo patirtas išlaidas, dydžio. Nors pačiame sprendime nėra nurodytos konkrečių trūkumų, kurių teismas nepripažino defektais, ir defektų, kuriuos teismas pripažino akivaizdžiais, ištaisyto kainos, kurias teismas atėmė iš bendros sąmatų sumos, tačiau iš teismo motyvuose išdėstytų paaiškinimų galima suprasti, kaip ir kokiais įrodymais remiantis buvo apskaičiuota ieškovams priteistina suma.
30. Kaip minėta, absoliučiu sprendimo negaliojimo pagrindu laikomas visiškų motyvų nebuvimas, nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismo sprendimas yra motyvuotas. Dėl to teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai pritaikė CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punkto normą ir nepagrįstai pripažino esant absoliutų pirmosios instancijos teismo sprendimo negaliojimo pagrindą.
31. Nagrinėjamu atveju apeliacinės instancijos teismas skundžiamą nutartimi, viena vertus, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą, nustatęs CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytą absoliutų sprendimo negaliojimo pagrindą. Kita vertus, skundžiamoje apeliacinės instancijos teismo nutartyje taip pat nurodyta, kad pirmosios instancijos teismas išsamiai nesiaiškino ir netyrė, už kokius konkrečius trūkumus kokią konkrečią pinigų sumą prašoma priteisti ir ar ji yra pagrįsta; nagrinėjant bylą turi būti vertinama, ar kiekvienas iš ieškovo nurodomų trūkumų pirkėjams buvo žinomas arba buvo toks akivaizdus, kad kiekvienas atidus pirkėjas jį būtų pastebėjęs be jokio specialaus tyrimo; teismas, nustatęs, jog konkretus ieškovo nurodomas Buto defektas gali būti laikomas paslėptu trūkumu, turi įvertinti, ar toks reikalavimas yra įvertintas konkrečia pinigų suma, pagrįsta rašytiniais įrodymais. Skundžiamoje nutartyje taip pat nurodyta, kad tokių aplinkybių nustatymas apeliacinės instancijos teisme reikštų bylos išnagrinėjimą visa apimtimi, o tai neatitiktų apeliacijos tikslų, apribotų šalių teisę į apeliaciją. Pastarieji apeliacinės instancijos teismo argumentai suponuoja išvadą, kad apeliacinės instancijos teismas skundžiamą nutartimi nutarė perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo ne tik pagal CPK 327 straipsnio 1 dalies 1 punktą, t. y. dėl CPK 329

straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyto absoliutaus sprendimo negaliojimo pagrindo, bet ir pagal CPK 327 straipsnio 1 dalies 2 punktą.

32. Kasacinio teismo praktikoje nuosekliai laikomasi nuostatos, kad bylos grąžinimas nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui yra *ultima ratio* proceso teisės institutas, privalantis koreliuoti su įstatymo leidėjo tikslu užtikrinti tinkamą instancinės sistemos funkcionavimą tam, kad apeliacinės instancijos teismas ištaisytų pirmosios instancijos teismo padarytas faktų ir teisės klaidas. Siekdamas įgyvendinti proceso koncentruotumo ir ekonomiškumo principus, sutrumpinti bylinėjimosi trukmę, užtikrinti operatyvesnį teismo procesą bei apsaugoti Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje kaip vieną iš pagrindinių žmogaus teisių įtvirtintą teisę į bylos išnagrinėjimą teisme per įmanomai trumpiausią laiką, apeliacinės instancijos teismas gali perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo tik išimtiniais, įstatyme nustatytais atvejais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. gruodžio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-286-403/2022, 23 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
33. Kasacinis teismas, aiškindamas CPK 327 straipsnio nuostatas, pagal kurias byla gali būti perduodama nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui, yra nurodęs, kad apeliacinės instancijos teismas, būdamas kompetentingas spręsti byloje tiek fakto, tiek teisės klausimus, turi pats ištaisyti pirmosios instancijos teisme bylos nagrinėjimo metu padarytus pažeidimus. Apeliacinės instancijos teismas turi pats pašalinti tiek bylos faktinių aplinkybių nustatymo klaidas, tiek nustatytus materialiosios ir proceso teisės normų taikymo ir aiškinimo trūkumus. Teismas privalo bendradarbiauti su bylos šalimis (CPK 8 straipsnis), manydamas, kad bylai teisingai išspręsti neužtenka pateiktų įrodymų, gali pasiūlyti šalims pateikti papildomus įrodymus (CPK 179 straipsnio 1 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-50-313/2022, 30–31 punktai ir juose nurodyta kasacinio teismo praktika).
34. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad sprendžiant, ar yra CPK 327 straipsnio 1 dalies 2 punkto taikymo sąlygos (neatskleista bylos esmė ir pagal byloje pateiktus įrodymus bylos negalima išnagrinėti iš esmės apeliacinės instancijos teisme), turi būti atsižvelgiama į neištirtų aplinkybių apimtį ir pobūdį, įrodymų gavimo galimybes. Jeigu dėl tirtinų aplinkybių ir reikalautinų įrodymų apimties ir pobūdžio būtų pagrindas padaryti išvadą, kad byla apeliacinės instancijos teisme turi būti nagrinėjama beveik visa apimtimi naujais aspektais, tai reikėtų, jog būtų pagrindas konstatuoti bylos esmės neatskleidimą pirmosios instancijos teisme kaip pagrindą perduoti bylą nagrinėti iš naujo. Vis dėlto šios sąlygos egzistavimo nepakanka, kad apeliacinės instancijos teismas galėtų pasinaudoti savo teise aptariamų pagrindų perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, – šios teisės įgyvendinimas papildomai sietinas su procesinių kliūčių, užkertančių kelią pačiam apeliacinės instancijos teismui išnagrinėti bylą iš esmės, egzistavimu. Neišsamus ar nepakankamas bylos aplinkybių tyrimas pirmosios instancijos teisme gali būti vertinamas kaip proceso pažeidimas, sudarantis pagrindą panaikinti ar pakeisti teismo sprendimą, bet jis nėra pakankamas tam, kad ginčas būtų perduodamas nagrinėti pirmosios instancijos teismui, jeigu tai įmanoma padaryti apeliacinės instancijos teisme (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. sausio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-123-823/2022, 27 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
35. Pažymėtina, kad byla apeliacinės instancijos teisme buvo nagrinėjama antrą kartą. Ankstesnėje Vilniaus apygardos teismo 2021 m. lapkričio 9 d. nutartyje jau buvo nurodyta, kokius papildomus įrodymus šalys turėtų pateikti ir kokias ginčo klausimui reikšmingas faktines aplinkybes reikia iširti nagrinėjant bylą iš naujo pirmosios instancijos teisme. Skundžiamoje apeliacinės instancijos teismo nutartyje nurodyta, kad nagrinėjant bylą turi būti vertinama, ar kiekvienas iš ieškovų nurodomų trūkumų pirkeėjams buvo žinomas arba buvo toks akivaizdus, jog kiekvienas atidus pirkejas jį būtų pastebėjęs be jokio specialaus tyrimo. Tačiau, kaip minėta, dėl tokių aplinkybių vertinimo pirmosios instancijos teismo sprendime pasisakyta, t. y. teismas konstatavo, kokie konkretūs Buto defektai Sutarties sudarymo momentu ieškovams kaip pirkeėjams buvo ar turėjo būti žinomi. Taip pat minėta, kad pirmosios instancijos teismas sprendime iš esmės pagrindė, kaip ir kokiais įrodymais remdamasis apskaičiavo ieškovams priteistiną sumą. Vien tai, kad teismas nenurodė kiekvieno konkretaus paslėpto defekto ištaisymo kainų, kurias ieškovė byloje grindžia specialistų sudarytomis lokalinėmis šaratomis, nereikia, jog tokių aplinkybių teismas nesiaiškino, neištyrė ir jų apeliacinės instancijos teisme negalima patikrinti, sprendžiant, ar teisingai nustatytas ieškovams priteistinas kompensuotinių išlaidų dydis. Skundžiamoje apeliacinės instancijos teismo nutartyje abstrakčiai nurodyta, kad iš byloje esančių duomenų nėra aišku, iš kokių konkrečių sumų susideda ieškovų prašoma priteisti suma. Tačiau apeliacinės instancijos teismas nenurodė, kokius papildomus įrodymus teismas turėtų pasiūlyti ieškovams pateikti, juolab kad ieškovai, kaip minėta, reikalaujamą priteisti sumą apskaičiavo remdamiesi byloje pateiktomis lokalinėmis šaratomis. Teisėjų kolegijos vertinimu, skundžiamoje nutartyje nenurodyta tokių procesinių kliūčių, dėl kurių pats apeliacinės instancijos teismas šiuo atveju negalėtų išnagrinėti bylos iš esmės. Kaip minėta, neišsamus ar nepakankamas bylos aplinkybių tyrimas pirmosios instancijos teisme gali būti vertinamas kaip proceso pažeidimas, sudarantis pagrindą panaikinti ar pakeisti teismo sprendimą, bet jis nėra pakankamas tam, kad ginčas būtų perduodamas nagrinėti pirmosios instancijos teismui, jeigu tai įmanoma padaryti apeliacinės instancijos teisme. Dėl aptartų aplinkybių visumos teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai pripažino, jog egzistuoja CPK 327 straipsnio taikymo sąlygos – neatskleista bylos esmė ir pagal byloje pateiktus įrodymus bylos negalima išnagrinėti iš esmės apeliacinės instancijos teisme.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymo

36. Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, skundžiamą nutartimi panaikindamas pirmosios instancijos teismo sprendimą ir perduodamas bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui, netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, nukrypo nuo aktualios kasacinio teismo formuojamos praktikos, todėl skundžiamą apeliacinės instancijos teismo nutartį panaikinama ir byla perduodama nagrinėti iš naujo apeliacinės instancijos teismui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktai 359 straipsnio 1 dalies 5 punktas, 3 dalis).
37. Šalys pateikė prašymus dėl bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant kasacine tvarka, atlyginimo. Kasacinis teismas, nagrinėdamas šią bylą, patyrė 7,56 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. gegužės 24 d. pažyma).
38. Kasaciniam teismui nusprendus bylą grąžinti apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo, bylos šalių ir teismo turėtų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimas paliktinas spręsti apeliacinės instancijos teismui (CPK 93 straipsnis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 20 d. nutartį panaikinti ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Egidija Tamošiūnienė

Jūratė Varanaukaitė